

*Тетяна Чернова,
к.пед.н.,
доцент кафедри теорії і методики технологічної освіти,
креслення та комп'ютерної графіки
Інженерно-педагогічного факультету
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*

ПРОЄКТУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ: КОУЧИНГОВИЙ ПІДХІД

t.yu.chernova@npu.edu.ua

Індивідуальна освітня траєкторія здобувача освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова є найважливішою складовою диференціації навчання з метою формування та удосконалення професійної компетентності майбутнього вчителя та фахівця.

Індивідуальний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти Інженерно-педагогічного факультету розпочинається з проєктування його освітньої траєкторії та урахування особистих інтересів, здібностей, мотивації, можливостей ще на етапі вступної кампанії. Індивідуальна освітня траєкторія бакалавра та магістра на факультеті, зокрема на кафедрі теорії і методики технологічної освіти, креслення та комп'ютерної графіки, реалізується через вибіркові блоки, які запропоновані здобувачам в освітньо-професійній, освітньо-науковій програмі «Середня освіта (Трудове навчання та технології)» та навчальному плані підготовки майбутніх фахівців за напрямками: комп'ютерна графіка, графічний дизайн, автомобільна справа, кар'єрний менеджмент, педагогічний коучинг.

Програмою підготовки майбутніх фахівців «Середня освіта (Трудове навчання та технології) і педагогічний коучинг» передбачено викладання таких освітніх дисциплін за вибірковим блоком, як: «Педагогічний коучинг», «Тренінгова діяльність в освіті», «Теорія і методика навчання інноваційним коучинговим технологіям», «Коучинг у громадянській освіті» та ін. Програми дисциплін спрямовані на те, щоб майбутній педагог-коуч з технологічної освіти

не лише опанував інноваційні техніки розвитку професійної компетентності вчителя трудового навчання та технологічної освіти, а й ефективні моделі коучингової взаємодії; організаційно-педагогічні умови використання методик педагогічного коучингу; технології та підходи, які забезпечують розвиток коучингової компетентності суб'єктів освітнього процесу (СОП). Отриманні знання та навички сприяють дотриманню майбутнім фахівцем технологічної освіти у професійній діяльності коучингової етики; поєднанню технологічності у педагогічній та професійній діяльності; мобільній адаптації до умов праці; плануванню спільно з СОП індивідуальні траєкторії розвитку професійної компетентності та кар'єри; використанню особистісного потенціалу у педагогічній коучинговій взаємодії [4, с. 112].

Проектування власного освітнього потенціалу здобувачами освіти на Інженерно-педагогічному факультеті продовжується під час навчання, а реалізація їх права на вибір освітніх дисциплін відбувається через знайомство з процедурою вибору дисциплін, каталогом, анотаціями вибіркового дисциплін, положенням, діючим в НПУ імені М. П. Драгоманова. Всі ці дії допомагають студентам сформувавши власну думку щодо вибору тієї чи іншої дисципліни, а також особисто визначитися з власною індивідуальною траєкторією навчання, яка в подальшій професійній діяльності «сприяє активній та усвідомленій особистісно-орієнтовній позиції у коучинговій взаємодії з суб'єктами освітнього процесу» [3, с. 155].

Під час різних форм занять здобувачів освіти вибірково дисциплінам практикується проведення групових та індивідуальних коуч-сесій, які сприяють організації, удосконаленню та контролю самостійної роботи здобувачів освіти і є поширеною у змішаному форматі навчання (офлайн та онлайн), в індивідуальній роботі та малочисельних групах для створення атмосфери коучингу, простору, в якому здобувач освіти може рости, змінюватися, допускати помилки, терпіти невдачі, знову підніматися на ноги і рухатися далі. Коучинговий простір – унікальний, тому що він «розробляється з урахуванням бажань і потреб кожної конкретної людини. Це персональне конструкторське

бюро, яке забезпечує вирішення життєво важливих завдань» здобувача освіти, який регулярно приходиться в цей простір, не маючи ніяких інших цілей, крім власного особистісного та професійного зростання [4, с. 113].

Для випускників Інженерно-педагогічного факультету, здатних застосовувати у професійній діяльності коучингові підходи, відкриваються додаткові можливості працевлаштування у за наступними кваліфікаціями та інноваційними напрямками:

для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: методист у відділі освіти об'єднаної територіальної громади; помічник керівника освітньої установи; помічник директора (керівника) малого підприємства у сфері освіти; модератор освітнього сайту; модератор онлайн-курсів; педагог-організатор; організатор дитячих освітніх проєктів; тренер з особистісного розвитку; асистент тренінгового бізнес-центру; помічник керівника освітніх громадських проєктів;

для другого (магістерського) рівня вищої освіти: методист районного (міського) методичного кабінету (центру); методист у відділі освіти об'єднаної територіальної громади; методист у відділах освіти, культури та спорту; заступник директора освітнього закладу з методичної роботи; фахівець зі створення освітніх проєктів та онлайн-курсів; розробник програм неформального освітнього сайту; розробник програм коучингового та тьютерського супроводу; інструктор навчально-тренувального центру; інструктор культурно-просвітнього закладу; директор (керівник) малого підприємства у сфері освіти; педагог-коуч; тренер з розвитку персоналу бізнес-центра; менеджер з навчання персоналу; тренер-ігропрактик; керівник освітніх громадських проєктів; тренер з проєктування освітньої траєкторії

Отже, зростання в суспільстві попиту на фахівців, володіючих коучинговою компетентністю, зорієнтовує на впровадження в освітніх процесах підготовки майбутніх фахівців у закладі вищої освіти різних ролей, визначених Концепцією Нової Української школи, де педагог сучасної школи може бути не лише наставником, а й «коучем, фасілітатором, тьютором, модератором» в індивідуальній траєкторії здобувача освіти [2]. Випускники Інженерно-

педагогічного факультету НПУ імені М. П. Драгоманова, які обирають у освітньо-професійній та освітньо-науковій програмі «Середня освіта (Трудове навчання та технології)» вибіркового блоку Педагогічний коучинг, отримують знання та навички, які допомагають їм у майбутньому працевлаштовуватися у формальні, неформальні освітні заклади, відділи управління персоналом (тренінгові відділи та центри), компанії з організації виробничої та соціальної сфери, приватні фірми, державні адміністрації, громадські та волонтерські організації та розвивати подальші індивідуальні освітні траєкторії на коучинговому підході. Ми також погоджуємося з новаторськими дослідженнями Шона Ейкера [1, с. 18], який вважає, що досягнення найвищого потенціалу знаходиться не у площині концепції «виживання найпристосованіших», а в площині концепції «виживання найкращого підходу», яким є і коучинговий підхід. Це підтверджують дослідження з розвитку коучингової компетентності майбутніх вчителів трудового навчання і технологій на Інженерно-педагогічному факультеті в НПУ імені М. П. Драгоманова.

Бібліографія:

1. Ейкор Ш. Великий потенціал. Припиніть гонитву за успіхом і отримайте більше щастя й гараздів / Шон Ейкор ; Пер. з англ. О.Чупи. – К.: Вид.група КМ – БУКС, 2019. – С. 18
2. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>. (дата звернення: 15.05.2021).
3. Педагогічний коучинг: навч.-метод. посіб. / Т. Ю. Чернова, І. С. Голіяд, О. А. Тіщук // [за заг. редакцією Д. Е. Кільдерова]. – Київ: 2016. – 166 с.
4. Чернова Т. Ю. Реалізація потенціалу здобувача освіти у процесі навчання на інженерно-педагогічному факультеті НПУ імені М. П. Драгоманова / Т. Ю. Чернова // Демократія та освіта: викладання та навчання демократії в початковій школі та педагогічній освіті: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 21–22 квітня 2021 року / гол. ред. Л. Гаврілова; відп.

*Володимир Шевченко,
к.пед.н., професор,
завідувач кафедри загальнотехнічних дисциплін та охорони праці
Інженерно-педагогічного факультету
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*

**ТЕОРЕТИКО–МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ЗМІСТУ НАВЧАННЯ
ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ОХОРОНИ ПРАЦІ**
ist-volodymyr@ukr.net

Проблема вищої освіти полягає у тому, що рівень засвоєння знань студентами досі залишається головним критерієм у оцінці рівня підготовленості майбутніх спеціалістів, тобто освіта залишається орієнтованою на формування знань, умінь і навичок. Вирішенню даної проблеми сприяє формування компетентнісної моделі майбутніх фахівців, що спрямоване на вирішення протиріччя між вимогами сучасного ринку праці до підготовки майбутніх педагогів з охорони праці та рівнем їхніх професійних компетентностей, які часто не відповідають світовим стандартам [1].

Ключовими категоріями навчання на засадах компетентнісного підходу є компетенція, компетентності та результати навчання. Проблема визначення даних понять стали об'єктами наукових досліджень і суперечок між науковцями і педагогами. Зокрема, категорія «компетентність» визначається як здатність особистості до виконання певної діяльності чи дій», а «компетенція» – як сукупність знань, умінь і досвіду, що повинні бути сформовані для готовності виконувати відповідну діяльність. Таким чином, О. Нагайчук, компетентністю вважає структуру особистісних якостей, а компетенцію – результатом освіти [1]. У той же час, О. Тімець [2] у своїй монографії подає трактування фахової компетентності як інтегральної характеристики становлення особистості у процесі опанування нею професійної діяльності, що пов'язується із здатністю майбутніх педагогів до виконання самостійної пошуково-дослідницької роботи,